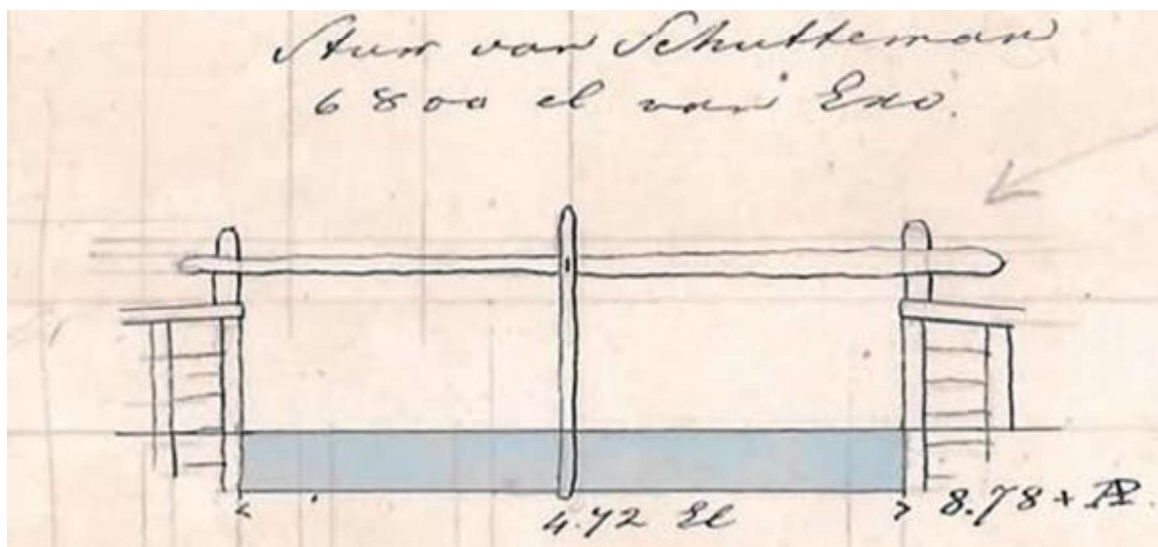

Werf Almelo met kraan en zomp rond 1800

Almelo was vanaf de 15e eeuw de belangrijkste havenplaats van Noord- en Oost Twente en dat was mede te danken aan de ontwikkeling van de Nieuwe Graven die de verzande loop van de Almelse Aa verving als verbinding richting de Regge. Waarschijnlijk zijn “Hollandse” werklieden betrokken geweest bij de aanleg van deze waterloop uit 1475 die gedeeltelijk gebruik maakte van bestaande infrastructuur. De naam “Graven” is trouwens een verbastering van het Duitse woord “Graben” dat we kunnen vertalen als Gracht.

In het vaarseizoen was het een drukte van belang op de Almelse waterwegen, dankzij een register van sluisgelden uit het archief van Huize Almelo kennen we de aantallen, met schuiten en vloten die producten richting Zwolle vervoerden en andersom luxe artikelen mee terug brachten. Om de waterstand te kunnen reguleren werden er op enkele plaatsen in de Nieuwe Graven eenvoudige stuwen geplaatst. Een stuw is een waterbouwkundig kunstwerk dat het waterpeil regelt en in dit geval een beweegbare dam die zorgt voor een hoger waterpeil stroomopwaarts.

Stuw bij erve Schutteman in 1847

Ter hoogte van het zogenaamde Hopman van Beusekom scouting gebouw lag een dergelijke stuw waarbij de bewoners van het nabijgelegen erve Schutteman de plicht hadden om die te beheren. Bij een lage wateraanvoer duurde het soms wel een halve dag voordat er weer verder gevaren kon worden. Mede daarom was er een klein haventje naast de schut waar de zompen en schuiten aan

konden leggen om te wachten op voldoende water. In de tussentijd konden de schippers klussen aan de boot maar ook een borreltje drinken bij de Hongerige Wolf (de tegenwoordige kinderboerderij). Na de aanleg van het Overijssels kanaal en de spoorwegen in het midden van de negentiende eeuw kwam een einde aan de scheepvaart op de Twentse binnenwateren. Nu dit gedeelte van de Nieuwe Graven binnenkort op de schop gaat en de oevers nadien een natuurlijker aanzicht krijgen willen we een lans breken voor de cultuur historische waarde van deze plek.

Uitsnede kadastrale kaart Ambt Almelo, sectie H, 1811-1832

Wij pleiten voor de herinrichting van het haventje in de vorm zoals die op de kadastrale kaarten zichtbaar is en stellen voor om als aandenken aan de roemruchte Almelose scheepvaart geschiedenis een silhouet van een zomp/schuit in die gereconstrueerde haven te plaatsen.

De locatie kan mogelijk tevens een bestemming voor daghoreca bieden tijdens de warmere maanden van het jaar en een zekere verbinding vormen met de kinderboerderij en speeltuin aan de overzijde van het water die momenteel met de "rug" naar het water gekeerd blijkt.

Silhouet schip uit cortenstaal